

***Lopinga achine* (Scopoli, 1763), primera citació per a Catalunya (Lepidoptera: Nymphalidae)**

***Lopinga achine* (Scopoli, 1763), first record for Catalonia (Lepidoptera: Nymphalidae)**

José Manuel Sesma

Director de la galeria d'invertebrats de Biodiversitat Virtual

Jericó, 1, 7è 4a; E-08035 Barcelona

cornejojo@gmail.com

Key words: *Lopinga achine*, Nymphalidae, Lepidoptera, first record, Catalonia.

Lopinga achine (Scopoli, 1763) és un lepidòpter de la subfamília Satyrinae dins de la família Nymphalidae, una espècie típica d'ambients forestals amb clarianes de graminies.

Es tracta d'una espècie paleàrtica la distribució de la qual ha patit fortes regressions a tot Europa i que en moltes zones s'ha extingit. Això ha fet que es duguin a terme importants mesures internacionals per conservar-la. Està inclosa a l'Annex 4 de la Directiva Hàbitats, a l'Annex 2 del Conveni de Berna i a la categoria «vulnerable» de la llista vermella d'espècies amenaçades de la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (Van Swaay *et al.* 2010). En l'àmbit d'Espanya està inclosa en la llei 42/2007, de 13 de desembre, i la seva posterior modificació en el Reial Decret 1015/2013, de 20 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, dins de l'Annex V, que inclou espècies d'animals i vegetals d'interès comunitari que requereixen estricta protecció (Reial Decret 1015/2013). A més, la Direcció General de Qualitat i Avaluació Ambiental i Medi Natural del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient ha fet una fitxa indicant que per a les poblacions ibèriques d'aquesta espècie no es tenen censos ni estimacions de tendències poblacionals, però les baixes densitats i les prospeccions negatives fan pensar que s'hauria de catalogar dins de la categoria «en perill d'extinció» (Romo *et al.* 2012).

En aquest article es descriu la troballa ocasional, el 2.VII.2017, per Paul Muller, d'un individu de *L. achine*, posteriorment fotografiat, en un camí forestal proper a Bordius (Vall d'Aran), que s'assolellava sobre un bedoll (Muller 2017). Com que desconeixia la identitat de l'espècie fotografiada, Muller la va pujar a la plataforma de ciència ciutadana Biodiversitat Virtual, on finalment va ser identificada com a *Lopinga achine* (Muller *et al.* 2018). Aquesta va ser la primera citació d'aquesta espècie per a Catalunya i en va incrementar el catàleg de papallones diürnes fins a 201 espècies.

Malauradament, malgrat les intenses prospeccions fetes a la zona l'estiu del 2018, no s'ha tornat a trobar. També s'havien prospectat els Pirineus francesos, els departa-

ments de l'Alta Garona (2002) i l'Arieja (2009) (Lépi'Net 2018), tots dos propers a la Vall d'Aran, sense haver-se'n trobat cap exemplar des d'aleshores.

Material observat. Vall d'Aran: Bordius, 1 ex., 2.VII.2017 (P. Muller obs. pers.)

Com que es tracta d'una novetat per a la fauna de papallones diürnes de Catalunya, encara no té nom comú. Es proposa que, a causa de la seva raresa i del caràcter esporàdic de les seves aparicions, rebí el nom de «papallona fantasma».

Referències bibliogràfiques

- Lépi'Net 2018. Répartition de *Lopinga achine* (Scop.). *Carte à jour*. [Base de dades on line]. [consulta: 1 desembre 2018]. Disponible a: <https://www.lepinet.fr/especes/nation/carte.php?e=l&id=30780#>.
- Muller, P.R. 2017. *Lopinga achine* (Scopoli, 1763). Fotografia allotjada a BiodiversidadVirtual.org [Base de dades on line]. [consulta: 1 desembre 2018]. Disponible a: [http://www.biodiversidadvirtual.org/insectarium/Lopinga-achine-\(Scopoli-1763\)-img906154.html](http://www.biodiversidadvirtual.org/insectarium/Lopinga-achine-(Scopoli-1763)-img906154.html).
- Muller, P. R., Ventura, O. & Sesma, J. M. 2018. Primera cita de *Lopinga achine* (Scopoli, 1763) en Catalunya (Lepidoptera: Nymphalidae). *BV news Publicaciones Científicas*, 7(95): 87-90.
- Real Decreto 1015/2013. Boletín Oficial del Estado, núm. 305, de 21 de diciembre de 2013: 103177-103221. [consulta: 1 desembre 2018]. Disponible a: <https://www.boe.es/boe/dias/2013/12/21/pdfs/BOE-A-2013-13432.pdf>.
- Romo, H., García-Barros, E., Martín Cano, J., Ylla, J. & López Munguira, M. 2012. *Lopinga achine*. A: Matellanes Ferreras, R. & Martínez Torres, R. (Coords. gen.): *Bases ecológicas preliminares para la conservación de las especies de interés comunitario en España: Invertebrados*. Madrid. Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente. 45 pp (fitxa). [consulta: 1 desembre 2018]. Disponible a: http://www.mapama.gob.es/es/biodiversidad/temas/espacios-prottegidos/lopinga_achine_tcm30-196942.pdf.
- Van Swaay, C., Wynhoff, I., Verovnik, R., Wiemers, M., López Munguira, M., Maes, D., Sasic, M., Verstrael, T., Warren, M. & Settele, J. 2010. *Lopinga achine*. *The IUCN Red List of Threatened Species 2010*. [consulta: 1 desembre 2018]. Disponible a: <http://www.iucnredlist.org/details/174299/1>.

Data de recepció: 1 de desembre de 2018

Data d'acceptació: 17 de desembre de 2018